

Scénář k rozhlasové reportáži

Drahlava Rút Nývltová

Drahlava Rút Nývltová se narodila v roce 1937 na Ukrajině na Volyni v České vesnici Michalovka, tehdy již 19 let po konci první světové války. Režimy se tam střídaly jako na běžícím pásu a ona sama zažila do svých 10 let čtyři různé režimy. Měla tři starší sourozence a její bratr si psal deník a v roce 1938 do něj zapsal toto.

„Všude sníh. Na střeách, plotech, na větvích stromů. Jak je ten svět krásný. Žel, krásně vypadá jen na povrchu. V srdci mám bolest, když si uvědomím ty hrůzy ve světě a vzpomenu na okleštěné Československo.“

Jeho výpověď je svědectvím o velkém vlastenectví, které v nich rostlo díky vlivu rodinné výchovy a také čtení a zájmu o historii jejich původní vlasti. Tento zájem se poté také projevil při mobilizaci do armády. V roce 1939 vtrhli Němci do Polska pod záminkou ochrany lidských práv údajně utiskované německé menšiny, Rút Nývltová poznamenala, jaká to je tragická analogie k současnosti. 22. června 1941 ráno napadlo Německo Sovětský svaz, to se již silně dotklo jejího života. Její bratr si zapsal do deníku toto.

„Smutná zpráva. Berou koně. Každý se třese hrůzou při pomýšlení, že by mu vzali to, bez čeho se o žních neobejde. Jinou, mnohem horší zprávou bylo, která námi otřásla, že z Michalovky mělo být několik rodin vyvezeno na Sibiř. O tom věděl jen tehdejší sekretář Hůlka a nesměl to prozradit pod trestem smrti. To hrozné tajemství, které v sobě nosil, ho téměř zničilo. Ty rodiny měly být vyvezeny 25. června, avšak tři dny předtím vtrhli Němci do země, Sověti měli jiné starosti a my jsme byli zachráněni.“

V této době Michalovka zůstala na území nesmířitelných bojů Ukrajinců, Němců a sovětských partyzánů. Její bratr ve svém deníku popsal nejdramatičtější událost ze 4. července 1941.

„Po půlnoci mě budí ohromující rána. Třeskot skla, dým, čoud, hned na to druhá třetí čtvrtá rána. A zase hluk padajícího skla a zase kouř. Běžím k postýlce Drahušky, vytahuji ji z pod padajícího skla. Tatínek má Světlušku na rukou, Jarmilka strká nohy do střeveců a maminka hledá střeveců dětí. Nikdo neztratil hlavu a já jsem po celou tu dobu té hrůzy nepocítil žádný strach. Rychle – zvolal jsem – do síně. Ta se nám uprostřed domu zdála nejbezpečnější.“

Tenkrát bratr strach necítil, v roce 1944 už ho pociťovala celá vesnice.

„1. února 1944 začali Němci ustupovat a všude bylo cítit strach. Strach před bandity, před bombami, z násilné smrti, ze ztráty majetku. Posledního ledna jsme usínali v německém státě a další den jsme probudili v sovětském. A Michalovka byla hned bez koní. Sověští vojáci brali i ty prašivé.“

Obyvatelé Volyně se i přes špatné a těžké podmínky snažili žít co nejnornálněji a Drahlava Rút Nývltová ráda na své dětství vzpomíná.
